

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 "
Pe trei luni . . . 6 "
Pentru România şi strălăţate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 "

TELEFON N. 228.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ZIAR POLITIC NAŢIONAL.

REDAŢIA
ŞI ADMINISTRAŢIA
Str. Prundului Nr. 15

INSCRIERILE
se primesc la administra-
ţia. Preţul după tarit
şi învală.

Manuscrisurile nu se în-
napoiată.

Crâmpeie.

După ce trebuie să constatăm, că n'a sosit încă vremea şi n'avem încă nici milieul pentru a şterge praful de pe arcurile şi săgeţile satirei, fie-ne permis a suleva din când în când momente sau a medita asupra problemelor, cari frământă azi minţile şi inimile tuturor.

E nostimă împrejurarea, că toţi beligeranţii invoacă spre mărturia adevărului şi a dreptăţii lor pe Dumnezeu; în numele Lui pornesc sutele de mii la măcelul înflorător, lui Dumnezeu îi mulţumesc învingătorii deosebitul noroc şi plăcerea delicioasă de a fi putut trimite pe lumea cealaltă sute de mii de oameni şi nu lui Hindenburg sau lui Joffre. A lui Dumnezeu e deci meritul, dacă s'a putut executa o splendidă acţiune strategică.

Va să zică pentru Dumnezeu şi împreună cu Dumnezeu să bat toate popoarele. Recunoaştem, că aşerţiunea aceasta a luptătorilor stropiţi de sângele milioaneilor de nevinovaţi e o temă sublimă de epopee şi un grandios element mitic, dar iertă-ne domnii diplomaţi că nu putem fi de aceeaşi părere.

E aproape ridicolă sforţarea socialistilor, cari voiesc să legitimizeze utilitatea războiului din punct de vedere a lor.

Socialistul german zice, că a trebuit să devină mare patriot şi excelent militar, era doară periclitată industria germană; socialistul francez îi răspunde, că el numai de aceea a ridicat armele şi se aruncă cu furie în şirul luptătorilor, fiindcă Germanul a intrat în ţară. Socialistul rus zice, că bine bine, eu sunt nihilist, anarhist şi revoluţionar sau ce voiţi, dar când e vorba de mărirea şi slăvirea panslavismului eu trebuie să tot în cap pe duşmanii acestuia. Socialistul nostru zice: veniţi să ne luptăm cu îndârjire şi cu eroism să vadă şeful ţării, că nu suntem element periculos pentru marile interese de stat. Socialistul englez nu voia să audă întâiu de războiu. Intrând apoi şi Anglia în joc vorbea mereu de pace, dar după blocada germană, în faţa unei flămânzeli generale, sistând greva generală, încet-încet i-a lunecat clocanul din mână şi s'a trezit cu

ghiarăle înfipte în sulă pe câmpiile Belgiei.

Bine, întrebăm noi cari am fost porecliţi de naivi şi copilandrii şi de „boeroi“, fiindcă eram naţionalişti însufleţiţi: ce idei iresturnabile şi salvatoare emite socialismul, dacă la prima uriaşa ciocnire a lumii nici ei nu pot rezista izbucnirilor grandioase ale sentimentului naţional. Ori sunt ei atât de laşi de mor mai bine pe câmpul de luptă, decât să-şi mărturisească credinţa? Asta nici decum n'o putem crede. B.

Turcia chiamă sub drapel noui contingente. Din Constantinopol se anunţă:

Oficialul publică legile provizorii autorizând pe ministrul de război să cheme sub drapel, pentru durata ce o va socoti necesară pentru paza coastelor şi graniţelor şi menţinerea ordinii locale pe cel în stare de a purta armele, pe oamenii de 19 şi 20 ani, a căror chemare nu fusese socotită necesară până atunci, şi dacă ministrul de război o va socoti necesară, pe toţi refugiaţii şi emigraţii cari până acum au fost scutiţi de serviciul militar. Refugiaţii vor putea fi chemaţi sub drapel trei luni după venirea lor în ţară.

Nota Statelor Unite cu privire la blocusul englez. Din Londra se anunţă că a fost publicată nota Statelor Unite privitoare la măsurile maritime engleze tinzând să împedice orice comerţ cu Germania.

Nota relevă că blocusul englez constituie un fapt nou pentru că împiedică accesul liber în numeroase porturi neutre, pe cari Anglia nu are dreptul a le bloca. Acest decret constituie o încălcare manifestă a dreptului de suveranitate al naţiunilor, ale căror vase sunt expuse prin acest amestec în comerţul mondial.

Nota recunoaşte că o mare schimbare a survenit în condiţiunile războiului maritim. În consecinţă nota exprimă părerea că ar fi uşor să se acorde oricărui comerţ legitim cu porturile neutre o liberă trecere prin cordoanel blocusului.

Această notă exprimă satisfacţiunea Statelor Unite pentru asigurările date de guvernul englez cu privire la ex cutarea blocusului. Statele Unite aşteaptă ca decretul englez, acărui riguroasă executare ar viola drepturile neutrilor, să fie modificat în practică şi ca vasele americane să fie scutite de dificultăţi din partea Angliei dacă nu au pe bord contrabandă de războiu sau mărfuri destinate sau provenind din teritoriile ţărilor în războiu.

În sfârşit nota exprimă speranţa că Anglia va da deplină satisfacţie eventualelor violări ale drepturilor neutrilor.

Atitudinea Greciei în războiul actual.

Destăinuirile fostului prim-ministru Venizelos.

Din Atena ne vine o ştire importantă, care ridică vălul de pe unele evenimente, cari au produs recenta criză a guvernului elen. Fostul prim-ministru Venizelos publică în ziarul „Patris“ o scrisoare trimisă actualului ministru de externe Zografos, în care se apără în contra învinuirilor ce-i s'au adus, că ar fi voit să tradeze interesele de viaţă ale Greciei prin concesiuni, ce-ar fi avut de gând să facă cabinetul prezidat de d-sa — Bulgariei.

În firul desmînţirii acestei afirmaţiuni Venizelos e nevoit să facă unele destăinuirii asupra intervenţiunilor diplomatice ce s'au făcut la Atena în vederea eşirii din neutralitate a Greciei şi ataşarea ei la acţiunea Puterilor Triplei Înţelegeri în contra Dardanelelor.

Dăm mai jos în resumat importantele declaraţiuni ale d-lui Venizelos din scrisoarea sa adresată ministrului de externe Zografos, precum şi răspunsul, tot atât de important, pe care l'a primit din partea actualului prim-ministru. Ambele declaraţiuni ne înfăţişează dorinţele şi intenţiunile Greciei în actualul războiu mondial. Iată aceste declaraţiuni:

Ex-preşedintele consiliului protestează împotriva afirmaţiunilor conţinute în ultimul comunicat, cu privire la concesiunile pe care cabinetul precedent le-ar fi socotit că s'ar putea face Bulgariei.

Ministrul actual al afacerilor străine trebuie să ştie — scrie d. Venizelos, — că guvernul precedent a respins categoric orice idee de concesiune.

În adevăr, încă din toamna anului 1914, cabinetul Venizelos primise asigurări oficiale, că puterile Triplei Înţelegeri nu ar fi formulat nici un fel de cereri de concesiune.

La 12 Ianuarie 1915 se făcură noi declaraţiuni, în baza cărora Triplea Înţelegeri era dispusă să recunoască Greciei concesiuni foarte importante în Asia Mică, dacă ea ar fi voit să ajute pe Serbia, şi în schimb se cerea Greciei un singur lucru, ca guvernul elin să retragă unele obiecţiuni pe care le ridică împotriva concesiunilor teritoriale ce Serbia le-ar fi făcut Bulgariei şi pe cari d. Venizelos le socotea de aşa natură că modificau echilibrul în Balcani.

Într'o scrisoare oficială, pe care atuncea o adresai regelui — zice d. Venizelos — îmi exprimam părerea că în cazul când nu ar fi existat alte mijloace de a ne apăra împotriva bulgarilor, nu a-şi fi ezitat de a propune concesionarea celor vre-o 2000 kilometri pătraţi din Macedonia orientală, dar cu următoarele condiţiuni:

1) Noi am cere pentru Grecia în regiunea Doiran şi Gergeli, o întindere de vre-o 1000 kilometri pătraţi, închizând astfel deschişătura de la frontiera noastră la est de Macedonia, deschişătura acceptabilă atâta vreme cât aveam de vecini pe sârbi, dar în nici un caz admisibilă îndată ce ne-am învecina cu bulgari;

2) Bulgaria să iasă din neutralitate în acelaş timp cu noi şi ca aliată a noastră şi a sârbilor.

3) Cedarea teritoriului ar avea loc numai după război, dacă Grecia va lua în stăpânire partea occidentală a Asiei mici, arătată în scrisoarea către rege şi având o întindere totală de 140.000 kilometri pătraţi;

4) Grecia şi Bulgaria ar lua măsuri de a susţine dobândirea drepturilor lor şi estimaţiunea foloaselor acestora s'ar face de o comisiune internaţională, cuprinzând reprezentanţi ai puterilor Triplei Înţelegeri.

După ce însă Bulgaria contractă cuceritul imprumut de 150 milioane în Germania, socotii că orice demers în vederea încheierii unui acord în acest sens ar fi de prisos.

Astfel atunci când se făcură propunerii ca să luăm parte la întreprinderea împotriva Dardanelelor, eu cerui ca o condiţiune principală, ca cea mai mare parte a forţelor elenice să rămână neangajate pentru a fi gata să înfrunte un atac eventual al Bulgarilor.

D. Venizelos conchide, că publicarea comunicatului guvernului va avea de efect să permită ca exigenţele Bulgariei să se afirme şi mai mult.

Ca răspuns la această argumentaţiune, preşedintele consiliului, d. Gungaris, scris predecesorului său o scrisoare, din care iată punctele mai însemnate:

„Scrisorile dvoastră către Co-roană vădesc existenţa unei politici pozitive în dv., tinzând a înconjura pericolul bulgar şi a obţine, ca Grecia şi Bulgaria să iasă în acelaş timp din neutralitate prin concedarea districtelor Sariscaban, Drama şi Cavala. Acum eventualele compensări sunt nu în vederea înlătu-

rării unui conflict cu Bulgariei, ci din potrivă de natură ca să facă pe Grecia să iasă din neutralitate.

Astfel de compensări va căuta să le obţie şi actualul cabinet în schimbul eşirii din neutralitate, dar el respinge orice idee de vre-o concesiune teritorială.

Un institut central pentru institutele financiare.

— Fine. —

II. Dar chestiunea se complică dacă luăm în considerare partea cealaltă a proiectului, revizuirea obligatiunilor pentru băncile, cari se vor ata la noului institut, întrucât nu dispun de capitaluri proprii de cel puţin 10 milioane. Partea aceasta a proiectului va face, desigur, pentru multe bănci, imposibilă participarea şi astfel şi asigurarea favorurilor financiare, ce se pun în vedere.

În principiu nimeni nu poate tăgădăi dreptul unui institut creditor şi în deosebi a unui institut, ce se angajează să te ajute în împrejurări dificile, zic, nu i-se poate contesta dreptul de a se informa şi — dacă i-se permite — şi de a revizui institutul interesat.

Aşa se prezintă chestiunea din punct de vedere principal. În realitate însă chestiunea se va prezenta altcum. Vor accepta controlul obligator în schimbul favorurilor financiare, numai institutele avizate a face aceasta. Institutetele cu baze solide — cel puţin aceasta e credinţa mea — nu se vor ataşa acţiunilor proiectate. Astfel scopul nu va putea fi ajuns. Iar scopul nu poate fi ca numai institutetele avizate la ajutor să se raieze acestei acţiuni, ci toate institutetele, în prima linie cele solide, ca în chipul acesta cu ajutorul lor să se acumuleze cât mai multă putere în centrul financiar proiectat. Astfel cutez a susţine, că dacă institutul proiectat voiesc să-şi ajungă scopul sub raport material, şi cred că acesta este adevăratul său scop, e o condiţiune principală să abandoneze ideea revizuirilor obligatoare, executate prin propriile sale organe.

Dar, Onorată direcţiune, când opiniez abandonarea ideii de revizuire obligatoare în cadrele institutului proiectat, aceasta nu însemnează că abandonez ideea oricărui control. Nu. Din contră! Susţin că va fi bine ca la nou proiectatul institut să se dea preferinţă băncilor, cari şi-au impus şi-şi vor mai impune — pe căile şi mijloacele ce le ţin ele de potrivite — controlul extern şi obligator. Practica a dovedit că controlul obligator a dat şi da roade bune numai acolo unde nu se impune prin nimic, ci se primeşte de sine şi unde el este exercitat prin factori liberi de orice interes personal sau material faţă de institutetele de reviziat. Rezultă dară că părerea mea în această chestiune conchide într'acolo, ca din proiectul centralei institutului financiar ar fi consult să se abandoneze partea

Psalm 109.

Şi zis-a Domnului sfinte oare:
La dreapta mea te-oiu aşeza
Duşmanii 'şi voi înşingunchia
Zdrobiţi, înfrânţi, jos la picioare.

Pe asupritorii voiu risipi
Ca pe-o netrebnică, rea gloată
Şi numele 'şi în lumea toată,
Ca soarele va străluci.

Voiu umili pe cei trufaşi,
Iar cei smeriţi pe tron de aur
Şedea-vor; bogăţii, tezaur
Lăsa-voiu pentru-a lor urmaşi.

Căci ziua judecăţii drept
Săprie şi nu-i departe,
O noapte numai o departe —
Şi-i mântuit cin' şi se-aştepte.

Ca fumul ce se pierde 'n vânt
Şi se distramă fără urmă,
Trufaşa duşmanului turmă
Peri-va de al meu cuvânt.

Şi n'a fi încă răsărit
A zorilor stea lucitoare,
Zdrobiţi cădea-vor la picioare
Acei ce-atât te-au asuprit.

Cu suflet dornic, însetat
Îfi sorb duiosasele 'şi cuvinte,
De îngeri vecinic adorat
Prea milostive bun părinte.

Întinde şceptrul Tău prea sfânt,
Din nesecata 'şi visterie
Trimete-a cerului solie
Pe-acest însângerat pământ.

Din cerul Tău trimite harul
Acestui neam plin de credinţă,

O, curmă-i lunga suferinţă
Căci până 'n fund băii paharul.

Biruitoii porni-va cântul
În ziua judecăţii Tale,
Va tresări întreg pământul
De cântul nostru de chimvale.

Bistriţa 2/IV 1915.

Emil C. Chiffa.

Trei şire...

— Schiţă din război —

Un vânt ascuţit ce părea îmbărbătat de furia duşmanului, bătea cu tărie, amorţindu-ne membrele... Zăpada ce mai înaltea pica în formă de fluturi mari, liniştiţi şi guguilitori, acum să isbeşte cu furie acoperindu-ne în scutul nostru săpat în umedul pământ. De sus ne acoperea linţoiul de zăpadă, iar sub picioare şărpuia ţişnitul isvoareşelor reci... cari în urmă ne

ameninţau cu scaldă până la gleznela picioarelor... Un sgomot asurzitor să auzea apropiindu-se din o necunoscută departare... părea un tropot urmat de secundarea bubuitului de tun, iar noi pe jumătate amorţiţi de frig, stam la pândă, aşteptând...

— Vin Ruşii frate, îmi zise Gri-goraş.

— Şi te temi de ei?
— Teme-se sătana, — numai ştii nu îmi vine prea bine, căci nu mi s'a pare cu întâziatul lor, — şi apoi v.zi că până ne apucăm de horă, aici în şanţuri ne ia sfântul... Măi, simt că mi-au amorţit picioarele.

— N'ai frică frate. Acuşi o să ne încălzim de o să se topească zăpada în jurul nostru. Şi tu cum e Romanul în turbare, numai muzică să fie, că apoi las că să desghoaţă el, de l' curg stropi de pe frunte.

— Numai de-ar veni cât mai curând, căci îmi vine să mă duc la ei... să le arăt ce-i Românul în bătaie... de una însă is intristat, că nu ştiu când vom eşi din şanţuri, şi frate Dionizie, n'am apucat să scriu barăni trei şire... şti trei şire... că mă tem că om muri

pe aici şi nici nu vor şti că unde ne zac oasele. De cumva nu oiu avea noroc să scap, te rog să le scrii la ai mei că am murit suparat, că nu le-am putut scrie nici trei şire...

Bubuitul unui tun, primul tun duşman auzit în viaţă, ne conturbă conversaţia şi ne făcu să amuţim, iar sângele ni să înfăntă în vine, pentru a topi zăpada de pe noi şi a încălzi apa de sub picioare... O sentinelă aduce veşti, iar comandanţii îmbărbătând feciorii, ne sileau să fim în aşteptare până la signalul dat. Ca un fum cenuşiu ce îmbrăţişa colinele din faţă ni să păreau cetele duşmane, cari cu repeziunea fulgerului se lăteau tot mai mult în faţa noastră, iar din dosul lor să vedea flacăra unor guri de foc, ce fără cruţare zvârleau în spre noi, gloanţele ucigătoare, iar vuitul asurzitor ne părea că ne-a crepat membrana urechii pentru a nu putea auzi comanda de mult aşteptată...

Signalul a sunat... o sudore rece mi-a cuprins întreg trupul, dar după trimeterea primului gloanţ în ceata şi masului, mâinile mi se înfăntară

privitoare la realizarea controlului obligator, lăsând ca aceluia să fie executat prin instituțiile deja existente spre acest scop și care să aibă în vedere și călăuzirea și îndrumarea, fiind abso- lut independent și perfectonare, vor putea face ceea ce mai bune servicii.

III. Treacă acum la a treia întrebare, la care m'am îndatorat să răspund: rolul băncilor mai mici în organizarea proiectată pe seama noului institut, imi iau voie să observ că rolul ce se acorda băncilor cu capitaluri proprii sub 10 mil. ed. stăuole redus. Ele abia vor avea atâtea privilegii cât băncile cu capitaluri peste 10 mil. de cari vor fi de neasămănat mai puține și cari sunt scutite de îndatorirea de revizuire. Păreașea mea ar fi ca tractându-se în deosebi de interesele celor dintâi, acelea să aibă și putința de a-și susține aceste interese. În acest scop aș fi de părere, ca proporția în direcțiune între cele două grupuri de bănci să se stabilizească astfel: 4 la 6 de 6: 6 cât e proiectat. Tot asemenea ca dreptul de veto rezervate președintelui și exersării ministrului de finanțe să se limiteze exclusiv pentru chestiuni de credit. În sfârșit trecând acum și la a patra întrebare.

IV. Influența noului institut asupra intereselor singuraticilor noastre bănci, în special și a organizațiilor în general, observ, că aceasta chestiune poate fi actuală numai dacă institutul central se întemeiază în mod contemplat în proiectul guvernului, când se va cunoaște mai aprig organizația însuși revizorilor, ce se contemplează.

Cu acestea aș fi terminat expunerile mele.

Întru cât deci și Onorata Direcție une aprobă vederile expuse în cel precedent și în de părere să înaintăm guvernului un memoriu în care să propunem ca institutul proiectat să se mărginească exclusiv la programul său financiar și chestia revizuirilor să e-lase pe seama altor instituțiuni, create și ce se vor mai crea spre acest scop. În speranță că acceptați acest punct de vedere, imi permit a vă propune:

1. să vă pronunțați asupra de mersurilor secretarului «Solidarității» în chestia centralei institutului financiar până prezent și special asupra participării sale la ancheta din 25 luni curent;
2. să luați în desbatere proiectul de memoriu către guvern, pe care imi iau voie a vi-l prezentă și
3. să delegați pe cineva pentru acțiunea ulterioară în această afacere, investindu-l cu îndrumările ce veți afla de bine să i le dați.

Sibiu, în 29 Martie 1915.

Ioan I. Lăpedatu.

Sedința plenară a direcțiunii «Solidarității», luând în desbatere amănunțit raportul din cele precedente;

ad 1) a luat act cu aprobare de acțiunea secretarului în chestiunea proiectului guvernului și de participarea dănsului la ancheta din 25 Martie a. c., expr-mându-i mulțumită pentru modanitatea cum s'a interesat și cum a reprezentat interesele însoțirii în această afacere;

ad 2) a pertractat proiectul de memoriu de adresat guvernului și a încredințat pe d-nii Dr. Ștefan C. Pop, Dr. Ioan Maniu, Sava Raicu și Ioan I. Lăpedatu să stabilizească textul definitiv al memoriului și

ad 3) pentru acțiunea ulterioară și special pentru reprezentarea «Solidarității» la noua anchetă din Ministerul de finanțe convocată pe 8 April a. c., a încredințat pe secretarul însoțirii. Reg. Er.

SITUAȚIA pe câmpul de război

Azi dimineată am primit dela biroul de presă al primului ministru următoarele comunicate oficiale telegrafice:

Situația în nordul monarhiei.

Budapesta 9 April. — Din marele cartier general al nostru se comunică oficial cu data de azi:

Pe frontul din *Beschizii de ost* e în general liniște. În *Corpții* păduroși dușmanul își continuă intruna atac rile folosindu-se făcându-l să ia la dispoziție. Adevăratele motive de cadavre și răni însemn ază teritoriul, unde atacă Rușii, teritoriul, care stă sub bătaia foarte eficace a tunurilor și mitraliezelor noastre. În luptele de ieri am prins 600 de Ruși nerăniți.

Pe nici unul din celelalte fronturi n'a obvenit vre-un eveniment mai important.

General de divizie *Höfer*, locțiitorul șefului de stat major

Pe frontul anglo-franco-german.

Berlin 9 April. — Buletinul oficial al mareului cartier general german pentru azi urăătorul:

Pe câmpul de operații dela vest: I-am alungat pe Belgieni din localitatea *Drie-Grachten*, care fusese pe deplin distrusă. Am făcut prizonieri 2 ofițeri belgieni și o sută de soldați capturând totodată și 2 mitralieze. Drept răspuns la bombardarea comunelor din îndărptul frontului nostru am aruncat și noi bombe asupra orașului *Rheims*, unde și-a concentrat dușmanul mai multe trupe și baterii. Spre nord dela *Beausejour* și spre nord-est dela *Lemesnil* le-am luat eri Francezilor mai multe tranșee și mitralieze. Am zădărnicit apoi încercările de noapte ale dușmanului de a ne recuceri aceste tranșee. Deaseenea am zădărnicit și în pădurile argonice un atac francez. Francezii au întrebunțat aici bombe pline de gazuri înecăcioase. Luptele dintre *Maas* și *Mosela* continuă cu o și mai mare îndârjire.

Cu ocazia atacurilor lor nesuccese Francezii au avut perderi foarte grele. Francezii au atacat și înainte de amiază în *Veuvre*, dar fără succes. Dușmanul trimitea în continu forțe proaspete în foc luptând pentru înălțimea *Combres*. Atacul în contra pădurii *Silous*, spre nord dela *Saint-Mihriel* s'a izbit de obstacolele așezate de noi. În pădurea *Ailly* înaintăm încetul cu încetul. Spre vest dela *Apremont* am zădărnicit înaintarea Francezilor. Atacurile franceze îndreptate în contra noastră spre vest dela *Flirey* s'au izbit de focul artileriei noastre. Spre nord și nord-est dela această localitate încă s'a dat o îndârjită luptă piept la piept din care noi am eșit învingători re-pingându-l pe dușman. Dease-menea și aici au rămas fără succes atacurile de noapte ale Francezilor. Dușmanul n'a putut înainta nici în *Bois-de-Prêtre*. Incercările dușmanului de a recuceri localitatea *Be-sange Lagrande* au rămas fără succes. La *Südelkopf* am aflat

gloante dum-dum la un soldat prizonier din regimentul francez Nr 304.

La *Hartmannsweilerkopf* au decurs numai lupte de artilerie.

Pe câmpul de operații dela ost: Luptele, cari au început a se desfășura spre vest dela *Kalvarija*, nu sunt încă terminate.

Altceva mai important n'a obvenit pe acest front.

statistica băncilor populare în România

București 27 Martie v.

Casa centrală a băncilor populare și a băncilor sătești a întocmit anuarul statistic al instituțiilor cooperatiste pe anul 1912.

Din datele acestui anuar se vede că din an în an, băncile populare sau mai mare avânt, cele vechi prin tot mai multă putere și se întind ază peste tot, în toate unghiurile, unde ne este accesibilă rurală determină constituția timp de, că clasa rurală prin ea însăși se poate scutura de anume poveri sociale și economice.

În cursul anului 1912, capitalul băncilor populare cu depunerile spre fructificare și cu toate celelalte fonduri au atins suma de 157.135.008 lei și 74. Membrii băncilor în acel an au fost 563,270 și făcută proporția între știutori și neștiutori de carte s'a obținut rezultatul, că dintre membrii sunt 47.8 la sută neștiutori de carte. Acest fapt e destul de îmbucurător, pe de o parte, că gospodarii neștiutori de carte și-au mai scăzut numărul și în afară de aceasta, ei chiar neștiutori de carte, nu au sub călăuză bunului simț popular au încredere în conducătorii cooperatiști, și și dau seama, că numai prin unirea și ajutorul reciproc al sătenilor între ei se poate nădăjdui într-o schimbare mai în bine a gospodăriilor rurale.

Capitalul vărsat a fost de lei 19.067.743.449, iar depunerile spre fructificare au fost în sumă de lei 16.503.381 și 81 și portofoliul băncilor populare a fost în valoare de 138.652.562 și 80.

Interesant de știut este mobilul împrumuturilor, care au variat astfel: pentru hrană și nutreț 16.39 la sută; pentru cumpărări de vite și unelte agricole, 30,83 la sută; pentru cumpărare de pământ, sau muncă agricolă, 13,38 la sută; pentru cumpărare de pământ, 22,34 la sută și pentru diferite scopuri, 17,06 la sută.

Statistica mai arată, că cele mai multe împrumuturi, 50,26 la sută, au variat între 100—500 lei. De asemenea un efect rodnic au avut împrumuturile băncilor populare, țoru cât nu s'a făcut o distincțiune între societăți și nesocietari, cândule cu aceeași înclinație și acestora împrumuturile de care au avut nevoie.

Obștiile sătești.

În 1913 erau 364 de obști sătești, formate din 55,707 membri, cari aveau în arenda 286.787,79 ha. de pământ, dintre care 186.434,26 ha. teren cultivabil, iar restul fiind teren necultivat, pășune și fanete; în total se plătește a o arenda de lei 9.063.068 și 89.

De atunci, proporția proprietăților, în special particulare, a crescut mereu, dovăduindu-se astfel încrederea proprietarilor în temerica obștiilor sătești.

Lucrările agricole ale obștiilor se fac în bune condițiuni; la unele se întrebunțează sămânță uniforă, pentru a se putea face vânzarea în comun; se utilizează mașini agricole și prin obști, sătenii s'au deprins să și producă reproducători de rasă pentru îmbunătățirea animalelor, pentru care costura nutrețurilor artificiale a luat o mare desvoltare.

Societățile cooperatiste.

Aceste întreprinderi nu merg într-o proporție identică cu celelalte instituții cooperatiste, singure cooperatiste pentru exploatarea de păduri au luat un mai mare avânt. Sunt cooperatiste de consem, de cumpărare, de împărțire, de brutării, pentru exploatarea de mașini agricole pentru exploatarea de păduri, de mori, de grădinarie, de viticultură, de cariere, de piatră și nisip.

Toate instituțiile cooperatiste conduse cu energie și mai ales cu de otament de oameni, cari cred în înstărirea tovarășilor lor de muncă, vor prospera din ce în ce, devenind forțe reale de adâncă prefacere a clasei noastre rurale.

Pilde de urmat.

Ni se scrie:

Un frumos început a făcut în Bistrița medicul militar Dr. Beltschan de naționalitate german. A adunat pe toți învățătorii din preajma sa și a deschis pentru răniții și reconvașenții spitalelor sale, o școală practică și folositoare.

Dovedit fiind că vremea se scurge greoi în spitale, iar răniții se plictisesc în așteptarea tămăduirii, ba își omoară vremea cu uritul joc de cărți cesting și abrutisează gândirea, inițiativa d-lui Dr. Beltschan este de toată lauda.

A organizat școala în toată regula. Sala de gimnastică le servește de sală de propunere. S'a compus orar care se ține în regulă. Oarele de propunere sunt zilnice, dela 1/2 11—1/2 12 a. m. și 2—3 și 5—6 d. a.

Studiile de propunere sunt: cotelul, scrisul, religia, geografia, istoria, matematica, economia, industria și cantul.

Remarcăm pe urătorii domni, toți mobilizați, cari s'au angajat la ținerea cursurilor pentru instruirea soldaților: Dr. Socacu, preotul Borda, profesorul Ciprian Ros, farmacist. Nanu, învățătorul, Filip I. an, Janul Niculae, Simeon Todica, Pop Alexandru, Cărpinean, Rebrășorean etc.

Iată ce se poate face cu puțină bunăvoință și osteneală. Ți-e mai mare dragul să asieți la o asemenea oră. Reconvașenții din toate salele, se retrag încet în sala de învățământ, și se reîntorc rai luminați, după o oră de prelegere prețioasă, ducând cunoștințe nouă, trezindu-se în sufletul și mintea lor o lume nouă.

Dacă s'ar introduce în toate spitalele acest sistem de petrecere de vreme, câtă noapte ar dispărea, câte burueni s'ar smulge și câtă lumină s'ar revărsa în aceste suflete bune și viteze!

Pentru orfanii eroilor regimentului 63 din Bistrița.

(Fine).

Plutonul II. Ghisan Pop. 5 K. Câte 4 K: Konerth Martin, Pop Ilie Nové Ioan, Tarovean V. 3 K Câte 2 K: Rus. I. Pop I. Tamas I. Mendelsohn M. subof. Moimar Vilmos. Sütő Ferencz, Szaponos Iulus, Vlaic Gav. Braz Ludvig, Barta Alex., Ungur Vasiliu, Pop Gav. Pop I. Hossu Vas. Petrus Sim. Faur I. Euzdug Gustav, Keteles Vasiliu, Bilez Vas. Ungur Iosif. Câte 1 K: Pop Iacob, Hudiadi Martin, Pop Ilie, Oltean Vas. Vencian Luca, Axente Gr. Ganga Ger. Onofre Gge. Teician Gge. Boca Alex. Müller Iosif. Căminian Grig Rus Mih. Florian Gge. Székely Ferencz, Varga Alex. Ceangheri L. Paucsel S. Brinduse P. Clifor P. Farcas I. Apoi 60 fil. German S. Câte 40 fil. Non Ioan și Sava G. Total 82 corone 40 b.

Plutonul III. Marc Flore zugf. 10 K. Tarnița Gav. 6 K. Valda Aug. subof. 4 K. Câte 3 K: Pop Iuliu subof. Onga Teod. Câte 2 K: Pop Ioan, Coroban Arion, Custan Ghiran, Pop Ioan, Albas Vas. Pop Alex. Pop Ioan, Fipst Mac. Santa P. Fischer Mendel, Bel Fl. Peban I. Tulics Nic S. Tariti N. Huniade I. Heisler Karl, Török Vas. Câte 1 K: M. C. I. Colcer Gav. Veres Vla, Todoran Pet. Bozga Nic. Despian Vas. David Ivan, Bredean Pet. Copil Aug. Horvath Vas. Miron David, Rus I. Mihail I. Chinde Gr. Pop Nic. Cota D. Bart N. Hores I. Nechita A. Hetes Vas. Nșuc Ioan, Almas I. Thonan I. Total 83 Kor.

Plutonul IV. Câte 10 K: Bodor Alex stegar, Szibig Lad s', Lectn. Lănczky Arthur Oberleutn. Iose Ioan Câte 5 K: Surenferth loh. manip. Zarány Dav. cacet. Gorgly Gab. serg. m. Balázs Gabor serg. m. Chiorean Simeon. Dohotar Pav. 4 K: Cate 2 K: Gate Petru, Rus Vas. Leonte D. Sängeorzan L. Stera Herman. Swab Adolf Mureșan P. scu, Hermán Vas. Nicula Șt. Farkas Gge. Moroșian Larion, Cupșa I. Tofan Gr. Romanca Anch. Silvan Ascuța Mar-ton Gr. Dosa N. Câte 1 K: Kovács I. Horváth Iosif, Gombos Gr. Sängeorzan V. Băic N. Mihis I. Voșau D. Nuștin Oais Precup Gr. Mircea Val. Bucșia D. Popoviciu Ioan, Sărb Onuț, Eizon Sim. Tomszan Vasul Total 113 Corone.

Iată o mână de soldați din câmpul de război cum adună fond pentru orfanii camarazilor căzuți. Cu mâna pe armă, cu ochii scrutatori în zare spre dușman, soldatul visează la scumpii săi de acasă, și își dă cu drag oboiul pentru mândrele tinere ale ceamului Las ea armeze o altă colecție tot spre scop amănit, făcută de bravi subofițeri Pavel Urs, care pentru curajul său și serviciile îndrăznețe aduse patriei a

fost decorat cu medalia de aur și argint clasa I. Fapta lor se laudă de sine.

Au contribuit: Pavel Urs serg. major. 20 K. Câte 5 K: Nekita Pavel, Cohan Ierő Câte 4 K: Hedeșiu Ioan serg. major. Hedeșiu Ioan zugf. Mocaș Vas. Oprea Petru, Oniț George. Câte 3 K: Clifor Lolic, Urs Nic. Câte 2 K: Cămpean Theod. Iosip Nagy, Grigore Nașc, Lupușas Ioan. Pop Alex, Micla Vas. Demian Geor. Hovan Gge. Ștefan Gyarmati. Zaharie Piciu, Baios Vasile, Croitor Tit, Miculae Gavriel, Banc Ioan, Butura Const. Eucilae I. Bart. Malinas. Somesan Nic. Canon Vănoa. Conca Vas. Heră Vas. Măgerușan Gr. Cătra I. Cadar Petru. Zegrean Mih. Moroșian Dav. Moroșian China, Oct. Ilieș, Givan I. Griga Petru. Costiu I. Moroșian Vas. Câte 1 K: Adalbon I. Magdea Ioan, Almas St. Moroșian Victor. Total 124 corone.

Colecțiile aceste s'au făcut în decursul mai multor zile, când dușmanul ne mai da răgaz. Dar puține ceasuri găsim liniște, obuzele zboară mereu și ne reduce la cruda realitate. Adevseori iau tranșeele în lung și lat, adast pela cunoștinți și necunoștinți. Le cteșc colecta primă publică în prețioasa «Gazeta Transilvaniei» ascuțată cu mult interes și ca prin farmec toate inimile și punție se deschid. Mulțumit de rezultatele frumoase, cum mă grăbeam prin coridoarele labirintice spre castelul meu subteran, aud niște giasuri cari mă cheamă. Erau sentimentele cari încă volau să șteargă lacrimi micilor orfani, încesșez baui, le pun numele în listă, și își reiau postul vigilant, le strâng mâna și emoționat mă despart de aceste inime atât de generoase.

La îndemnul bravului sergent de stat major *Grigore Viras*, plutonul prim și al treilea din Comp 11 a contribuit următoarele sume: Vicaș Grig. serg. maior. 40 K: Câte 10 K, Ios. Butuza serg. maior. Angheluș Vas. zugf. Salsacki Ioan zugf. Veres András zugf. Simion Candate corp. Domiche Onoie serg. maior. Mintean Gge corp. 5 K. Suciu Nic. zugf. 4 K. Buta Iac. 3 K. Câte 2 K: Căniță Sim. Somesan Pav. Sighiarto Pavel, Ion Sighiarto. Filip Teod. Teotilă Ieronim. Ambrus Mih. Binghiu Fl. Suciu Ioan. Câte 1 K: Zah. Ioan. Pop Vas. Maxin Chif. Grapini Sim. Dușu Ioan, Pop Ioan, Ciriță Trif, Sabo Theod. Plăjan Pant Gavriș Ioan, Dim. Pop, Alex. Borgas, Loza Ioan, Csatlos Vas. Natu Nic. Sabo Laj. Petrehus Avram, Berescki Pal, Mureșian Iac. Ponghe Vas. Cistan T. Sucilă T. Iurca G. Muntean Gr. Total corone 153.

Colecta Zugului 2 și 4. Câte 10 cor: Șerban Ios zugf. Simion Tinea, Petre Bial, Andronese Alex. zugf. Saurder Petre zugf. Maxiu Jarda, 6 cor. Câte 5 cor: Petrica Tanase Sandor Gge. Câte 4 cor: Brestean Vas. Hecmășian Gge, Crișan Teod. Groza Ștef. Câte 3 cor: Toma Dumitru Encian Vas. Câte 2 cor: Coman V. s. Goldstein Izsák, Teran Achior, Țira Diru, Th. Buda, P. Marian. M. C. Const. Istrate Gge, Ilovan Vas. Magda Gge, Filip Part. Simion Vas. Figan Irim. Barta Ioan, Gavruș Gge, Moroșian Tan. Pop Ioan, Bot Pant. Clement Gavulaș. Cupșa Nechita, Leac Ebachiu, Bumbu Vas. Costiu Tanase, Turc Ioan. Câte 1 cor: Moldovan Gge, Simion Iacob, Trifan Sbarcea, Montean Ioan, Bartos Pant. Cozma Gge. Socacu St. Bucilă V. Herția Nic. Pascu Nec. Roș Ștef. Moși, Savel, Sim. Corniș, Art. Crăciun, Moroșan Zah. Moldovan Vech. Ploșcă Iac. Colta Ioan, Astalos Vas. Rus Alex. Petre Mic, Izidor Pop, Sigmirean Gr. R. șca Il. Barbon Ioan, Sigmirean Ioan, Fișazan Ștefan, Fekete Dtru, Demian Marian, Ioan Goron. Total 166 corone. Totalul acestor colecte face suma de 852,40 la care di Todea a mai contribuit suma de 10-60 întregind colecta ia cor. 863.

Abia am isprăvit lista, un foc ucigător au început a ne trimite dușmanii. E noaptea pe la 10, o noapte neagră și fioroasă, cu picuri tremăle și fierbe de bubuitul tunurilor, de pocnetele mitraliezelor în acțiune. Ca să vedem apropierea dușmanilor, rachetele aruncate de noi, luminează ca niște meteori câmpia, reflectoare puternice aruncă razele lor pe mari depărtări. E un miraj frumos dar groznic. Cu toții stăm gata și sondăm terenul din față. Dar descoperiți rușii, nu au putut a se apropia de șanțurile noastre. L'am așptat mereu și numai spre ziuă, am văzut la o distanță de 400—600 metri mormanul cetezanțoi ior și efectul armelor noastre.

Inchei deci răvașul meu, mulțumind on. redacției pentru sprijinul cu care ne îmbrățișează ideea noastră, pentru ospitalitatea scrisului meu, și rog pe bunul Dumnezeu să răspândească jertfele noastre enorme, sacrificiul nostru după adevăr și dreptate, ca cei puțin copii noștri dragi să se pot

și cu putere îndoită trăgeam la țintă... Gloantele dușmanului sburau tivind pe de-așupra capetelor noastre, iar noi d'n ascunzătorii noastre, trăgeam în carne vie... Și au picat așa de mulți, încât la urmă pismașii își formas' scut de apărare din trupurile răniților lor. Lupta a durat cu multă îndârjire până în zorile zărei, când eșind din cuiburile noastre, în strigăte de »hura« cu baloneta la mână, am alungat pe cei ce sculpa cu gloante în noi...

Primul asalt a succedat învinșii sau retras, lăsând în stăpânirea noastră pe părinții multor orfani din țări îndepărtate...

In șant Grigoraș trăgea la țintă de i-se înegrise fața de fum de pușcă — și îl auzeam în mai multe rânduri um îmbăbătându-mă își umplea pușca pentru a face pradă în dușmanul îndârjit. Dă în cei de pe cal, imi zise, și

punând pușca la ochi trase, cu atâtea siguranță, cât aș putea jura că glonțul lui l-a făcut de ofițerul a sburat de pe cal... Și am tras și a tras din pușca de evaporau sudorile de pe noi... și a urmat asaltul, dar Grigoraș n'a mai venit... un glonț pismaș îl nimerise de moarte și răsturnându-se în șant, dând din mâni, părea a cere ajutor... iar bozele îngânând cuvinte neînțelese, păreau a rosti: *trei și e... trei și e...* Cu mla m-am apropiat de el și îmbrățișându-l trupul încă cald, l-am sărutat frunța scăldată în sudoare...

Trei și e... mi-am zis — și numai trei și e a mai voit să scrie și n'a putut... Cui a vrut a le scrie, numai ei știa, căci era încă june...

Bistrița.

Theodor A. Bogdan învățător, soldat.

U—l.

bucura de o vieță mai tihnită și sloboadă, să guste ei roadele jertfelor noastre nemărginite.

Publicând colectele noastre faceți cea mai mare mângâiere celor de aici și un îndemn și altora scopul fiind așa de nobil.

Vă salut
Gh. I. Todea.

„Pentru sârmanii soldați români cărora li-s'au amputat picioare sau mâni și cari și-au pierdut lumina ochilor“.

In urma apelului nostru din numarul trecut al ziarului am mai primit următoarele contribuții maritimose:
Transport din n-rul trecut 1521 c. 46 f.

Colecta d-lui Ioan P. Păcurar din Tîr dela următorii domni:

Câte 1 cor. I. P. Păcurar, Nicolau Berghian lui Cătranc, Nicolau Frățilă docente, Ioan Maer I. Partene, Ioan Răhăian Tălpigut, Arseniu Frățilă I. Georg, Govața Șarlea I. Ionut, Ioan Berghian I. Altene, Iuliu Frățilă, Maria Sevestrean I. Beabă, Lina Străjan lui Ioan, Ioan Frățilă I. Săntești, Ana Stoica Gavrilă, Maria Stoica I. Străjen, Augustin Ciufudean, Nicolau Șarlea I. Achim.

Colectați în Bis. in Dumineca Floriilor și în Vineria Patimilor 8 cor.

Iustina Maer I. Partene 80 f. Geogr Rus, Jude com. 60 f. Geogr Șicean I. Nodlică 50 fl.

Câte 40 bani: Floare Șarlea I. Chiporean, Ana lui Ghergeleanu, Ana Burnete la olaltă 27 c.

D-l Ștefan Giurgiu inv. pens. in Dombos 2 >

La olaltă 1550 c. 46 f.

ȘTIRI.

— 9 Aprilie n. 1915.

Avis. Intrând în al 2-lea cvarțial rugăm pe abonații noștri, cari nu și au achitat abonamentul să și achite restanțele, respective să și renouiască abonamentul pe cvarțialul al 2-lea, pentru a nu li se intrerupe expediarea ziarului.

Distincțiune. Monitorul Oastei Nr. 49, apărut mieruri, publică distincțiunea d-lui locotenent **Dumitru Stînghe** din div. 7 de obuziere cu **crucea militară pentru merite cl. 3 cu decorația de războiu** ca recunoștință pentru ținuta sa vitejească în fața dușmanului. D-l locotenent Stînghe, care este brașovean, a mai fost distins nu de mult cu medalia „*Stignum laudis*“. Il felicităm din toată inima pe viteazul nostru locotenent de artilerie.

Dumineca Floriilor pe câmpul de luptă din nord. Dintre scrisoare pe care o primim dela colegul nostru de redacție I. Brotea de pe câmpul de luptă din Polonia rusească reținem următoarele rânduri, din care se desprinde umorul sănătos al Românului chiar și în tolu celor mai sângeroase lupte:

„... După o frumoasă săptămână de primăvară Dumineca Floriilor — când vă scriu — ne-a răsărit drept în mijlocul lui Decembrie, aducându-ne un ger și o zăpadă, pe care cred că a scuturat-o chiar din barba lui Moș-Crăciun. Nu-l de-altfel mirare, căci pe aici, dacă nu ești tare de memorie, prea ușor se poate întâmpla, ca, în ce privește orientarea în timp, să saluți cu „Christos a înviat“ în ziua de Crăciun, sau să pleci cu „Steaua“ în „Noaptea învierii“. Cap să ai și condeiu de contabil, dacă vrei să nu rătăcești prin haosul vremii ca prin labirintul lui Dedalus, unde la tot pasul te pândesc „monstrul urâtului și al răzădării“ iar de pe țărâmul de dincolo al râului, lângă care am tăbărat, pravoslavnicile guri de foc ale crăului muscălesc...“

In zilele de Paști au mai avut loc **reprezentățiuni cinematografice** cu ajutorul aparatului cinematografic al școlilor noastre în spitalele de rezervă Nr. 2, 3, 5 și 6, la care au asistat sute de răniți, cari s'au distras în modul cel mai plăcut. D-l căpităn **Baler**, comandant al spitalei de rezervă Nr. 2, ne roagă să exprimăm în numele d-sale și al răniților din acel spital cele mai profunde mulțumite direcțiunii gimnaziului român, d-lor profesori Dr. Stînghe și Dr. Papuc, precum și studenților ro-

mâni, cari au proiectat filmurile, pentru bucuria nespusă, ce-au pricinuit răniților prin aceste reprezentățiuni, punându-se la dispoziție în mod gratuit aparatul gimnaziului românesc.

Paștile răniților români din Flume-Ni se scrie:

„Nimic nu e mai chinător pentru soldații noștri ajunși în vre-un spital din cine știe ce colț al țării, ca faptul, că în multe locuri n'au cu cine schimba o vorbă, nu-și pot spune năcazurile și durerile, ba care nu știe scrie, n'are cine-i vesti părinții despre starea lui, nici nu poate afla vre-o veste de pe acasă.“

E însă ceva atrăgător în firea românului, ce-l câștigă simpatia celor, ce-l înconjoară și foarte des găsești prin spitalele dame străine, care cu drag învață românește, spre a le putea sta întru ajutor românilor.

Așa și răniții din Flume au aflat un suflet nobil, care voințe și știe, cum trebuie alinate suferințele celor, ce se simt înstreinați.

D-șoara **May Senta Hauler**, fiică de colonel, intrădever nu știe de oboseață, când voințe să pricinuasă românilor ceva bucurie. **Intr'un timp scurt de 3—4 luni a învățat românește aproape corect.** Știe numele fiecărui rănit român și se întreține cu toți despre împrejurările lor de acasă. Se îngrijește să aibă fiecare tutun, hârtie de scris etc. Le-a făcut câte un medalion cu fundă tricoloră, care le va fi o scumpă amintire a zilelor petrecute în spital.

Cu deosebire însă acuma în presajma Paștilor a preocupat-o gândul de a le face o surprindere plăcută de sărbători. A cheltuit mult din banii d-sale ajutat fiind și de comercianții italieni, croați și nemți din loc, cari cu dragă voie au contribuit cu articii de mâncare și bani auzind că sunt mulți români răniți aici. Amintesc numele câtorva, cari au contribuit: **Navicello, Oibrich, Lambert, Tiron's, Vezzi, Cunt, (ital.) Kopitaric, Bonic, Kovacic, Krban (croați), Boldiger, Poleiner** etc.

Cei vre-o 34 români de sigur simțesc o vie recunoștință pentru dragălașa atențiune a d-șoarei Hauler.

In Sâmbăta Paștilor a împărțit în spitalul „Crucea Roșie“ (Casa emigranților) răniților de acolo câte un pachet mare cu fripturi, prăjituri, portocale etc. și câte un alt pachet legat cu fundă tricoloră cu mai multe mărutașuri, tutun, țigăre, hârtii de scris, ilustrate, săpun, batiste etc. precum și via.

In ziua de Paști tot astfel la răniții din „Ospedale Civico.“

Tot în ziua de Paști dinpreună cu scriitorul acestor rânduri a cercetat pe răniții din „Academia de marină“, unde am găsit mai ales glotaș din Bănat, reînțorși nu de mult din luptele grele din Carpați. Acolo am împărțit țigăre și ziare. S'au bucurat bieții români cum numai românul se știe bucura, când aud limbă românească departe de țara lui.

Răniții români din „Casa emigranților“, unde d-șoara Hauler e soră de caritate, ar și povesti multe despre îngrijirea, ce le dă și ajunși acasă în zile de pace vor povesti copiilor și mai târziu nepoților despre bunătatea unei fetițe de neam străin, care își află bucuria în vorba românească, despre care nici n'auze se până atunci.

Codreanu.

O înmormântare îndușoasă a fost în Bistrița. În mormântarea unui prizonier rus, mort în urma rănilor sale. Afându-se în același spital încă 4 soldați ruși prizonieri răniți și ei, s'au rugat de comandanți să le permită să și petreacă fratele și camaradul până la mormânt. La insistența preotului gr. or. român d-l Borda, li s'a permis, și cortegiul funebru, cu muzica în frunte, și cu cei patru soldați ruși în uniforme lor pământii cari urmau carul mortuar conform datinei și a lor cu capul descoperit, și triști și abătuti a îndușoat multe inimi. Intre cei patru ruși, doi erau români basarabeni.

Pentru fondul ziaristilor. D-l Francisc Cosma din Szilágyópér trimite prin administrațiunea ziarului nostru 4 cor.

Soarta prizonierilor austro-ungari din Przemysl. Pentru liniștirea familiilor românești, cari au rudenii între prizonierii dela Przemysl le comunicăm următoarele:

Pentru a fi date mai precise despre fiecare soldat în parte, care e bolnav, care e rănit, etc., biroul central al Crucii Roșii austro-ungare, — secțiunea de informațiuni pentru prizonieri — s'a adresat Crucii Roșii din Petersburg, cu rugarea expresă de a-i comunica fără amănare știri despre prizonierii noștri și de a le da sprijin după putință. La aceasta a sosit următorul răspuns din Petersburg:

Răspunzând la telegrama Dv., vă comunicăm că am luat toate măsurile pentru a primi informații despre prizonierii din Przemysl. Cum le primim vi le vom comunica. De asemenea vom da tot sprijinul posibil prizonierilor. Președintele Crucii Roșii rusești: **Potșnicov.**

Știri din România. La Salonic au sosit zilele acestea restul de 25 vagoane de medicamente destinate României. Aceste medicamente au fost aduse de d. Dr. Sion odată cu înapoierea sa în țară. Am mai fost aduse 50 de vagoane cu medicamente numai pentru armată, precum și o mare cantitate de pansamente de care în ultimul timp se simțea absolută nevoie.

— Eri, Vineri în 27 Martie v. s'au implinit 6 luni dela moartea regelui Carol. Tot eri a fost aniversarea încetării din viață a principesei Maria fiica defunctului rege Carol I și a M. S. Regina Elisabeta. Principesa Maria a murit în anul 1874.

D. dr. C. Angelescu, ministrul lucrărilor publice, a semnat convenția încheiată între căile ferate române și cele bulgare, pentru joncțiunea liniilor Bazargic—Varna. Lucrările pentru racordarea acestor linii sunt terminate și peste 4—5 zile, trenurile vor începe să circule.

Circulațiunea străinilor în Brașov. In luna Martie au petrecut în Brașov următorii străini: Din Austria 277, din Bosnia 1, din Bulgaria 28, din Germania 69, din Grecia 4, din Helveția 2, din Italia 4, din Olanda 1, din România 336, din Rusia 122, din Turcia 31 și din Ungaria 541; în suma 1416. Dintre aceștia au locuit în Hotel: „Calul alb“ 237, „Continental“ 72, „Coroană“ 213, „Curtea Țarei Bârsii“ 78, „Europa“ 186, „Grand“ 165, la „Jobit“ Strada neagră 76, „Mielul alb“ 13, „Villa Kertsch“ 23, „Metropol“ 90, „Predeal“ 115 și în case private 148.

Brașov, 9 Aprilie 1915.

Pentru masa studenților români din Brașov a contribuit **„Porumbăceana“** institut de credit și economii din Porumbac K. 50.

Primească marinimoșii donatori sincere mulțumite.

Direcțiunea mesei studenților.

Avis. In farmacia mea e vacant postul de „Aspirant“ (Practicant). Se cere examen de maturitate dela gimnaziu. Cei care ar dori să ocupe acest post să se prezinte în persoană pentru condiții etc.

3—5 **Dumitru Banciu,** farmacist în Săliște (Szelistye).

Poșta redacției.

Brutus. Colcanele albe din numărul nostru de Paști îți dau răspunsul la întrebarea d-tale. Mulțumite și salutări.

Proprietar:

Tip. A. Mureșianu & Brăncuș & Comp. Redactor responsabil: Ioan Lacea

LINOLEUM!!

(pentru podini).

Prima fabrică austriacă de linoleum a ridicat prețurile cu 15%, parțial cu 20% în urma scumpirei a materialelor brute. Magazinul local.

Ad. Nr. 21/1915.

De închiriat

in casele din Str. Prundului Nr. 47 **două cvartire luminoase și sănătoase**, constătoare din câte 3 odăi mari, bucatărie, pivniță etc.

Informațiuni să pot lua dela d-l episcop **Dumitru Lupan**, Piața Prundului Nr. 11.

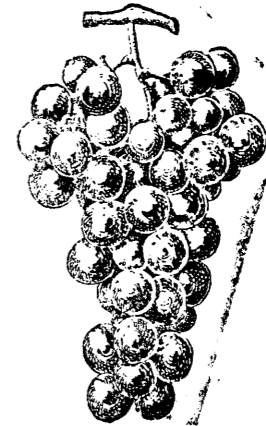
Avis.

Un bărbat inteligent de 34 ani, supraarbitrat dela armată, caută un post de administrator, ori de ocamdată și de subadministrator la o moșie mai mare, ori mai mică. Praxă a făcut deja ca administrator la o moșie.

E în stare a conduce independent ori și ce moșie, și a cultiva ori și ce plante în mod rațional.

La dorință se prezintă personal cui dorește să-l angajeze ca administrator.

Adresa o comunică administrația Gazetei Transilvaniei, 4—4.

Viță americană altoită

precum și **Port-Altoi** și **Butași-Americani**

furnizează renumita firmă:

Gaspari Friderich,

Mediaș, (com. Nagyküküllő.)

Selecțiunea garantată! Cereți catalogul!

Specialitate de apă minerală.

Isvorul MATILD din Bodok

este cel mai apreciat reprezentant al apelor minerale alcalice.

Apă minerală de primul rang

care amestecată cu vin este superioară celorlalte ape minerale.

Bebutura de predilecție a cercurilor celor mai înalte sociale

care în urma conținutului și îngrijirii conștientoase și curate a isvorului, se preferă din partea medicilor apei minerale mondiale renumite Gieshübler.

Cel mai bun semn

contra falsificărilor a apei minerale MATILD este limpezeala absolută până la cea din urmă picătură.

Deposit principal a apei MATILD în Brașov la firma **E. O. & L. THEIL**, Strada gării Nr. 25. Telefon 364 se capătă în cele mai multe prăvălii cu ape minerale și în restaurantele mai de frunte.

Cu toată stima

Administrația isvorului, **Iosif György,** Șepsibodok (Ardeal).

64—200.

Magazin cu specialități

de **Mărfuri împletite și tricotaj, de toate sorturile.**

Fabrica de împletituri și tricotage Brașov.

J. TEUTSCH & Cie

18—50

STRADA PORȚII Nr. 6.

AVIZ!

Recomandăm On. public mai înainte de urcarea prețurilor din cauza reducerii cantității materialului, — pentru sezonul de

Primăvară și Vară,

fabricatele noastre renumite, în asortiment bogat ca și în alți ani de **Ciorapi de mătase, ață și bumbac pentru dame, bărbați și băieți.**

Cu toată stima

GEORGE FOITH & Co., Fabrică de tricotaj. Deposit: Brașov, strada Porții numărul 24.

Mai recomandăm pentru

— — — **Sezonul viitor** — — —

Tot felul de **hainuțe și albituri pentru copii** precum și **jacheluțe, manteluțe, bonete, pălăruțe** — — — — — modern executate. — — — — —

„SPERANȚA”

institut de credit și economii societate acționară
BORGÓPRUND.

takarék- és hitelintézet részvénytársaság
BORGÓPRUND.

Convocare.

„SPERANȚA” institut de credit și economii societate acționară în Borgoprund
invită conform §-ului 14 din statute pe domniile acționari la

adunarea generală ordinară XXX-lea an de gestiune

ce se va ține în 16 Maiu st. n. 1915 la 3 oare p. m. în Borgoprund în localul societății.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere despre anul de gestiune 1914.
3. Satorirea bilanțului. Impărțirea profitului curat. Fixarea dividendei pe a. 1914.
4. Darea absolutului.
5. Alegerea comitetului de supraveghere.
6. Satorirea salarelor membrilor direcțiunii și comitetului de supraveghere.
7. Propuneri statutare.

Borgoprund, 28 Martie 1915.

Direcțiunea.

Meghívó.

A „SPERANȚA” takarékos és hitelintézet részvénytársaság Borgoprundon

rendes közgyűlését XXX-ik üzletévre

1915 évi május 16-án d. u. 3 orakor, Borgoprundon, saját üzlethelyiségében fogja megtartani, melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívja.

Napi rend:

1. A közgyűlés megnyitása
2. Az igazgatóság és felelősbizottság jelentése az 1914-ik üzletéről.
3. A mérleg megállapítása. A tiszta nyereség felosztása. Az osztalék megállapítása 1914 évre.
4. A felmentvény megadása.
5. A felelősbizottság megválasztása.
6. Az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjai évi fizetésének megállapítása.
7. Alapszabályszerű indítványok.

Borgoprund, 1915 március 28.

Az igazgatóság.

Mérleg-számla. — Contul-Bilanț. — Bilanz-Konto.

ACTIVA — VAGYON — ACTIVA	K	f.	PASIVA — TEHER — PASIVA	K	f.
Cassa — Pénztár — Cassa	5456	16	Capital acționar — Részvénytőke — Aktien Capital	180000	—
Recompt — Leszámitolt váltók — Bankwechsel	126571	—	Fondul de rezervă — Tartalékalap — Reservefond	41078	—
Imprumuturi hipotecare — Jelzálog kölcsönök — Hypotekar Darlehen	262302	—	Fondul jubiliu — Jubileumialap — Jubiläumsfond	907	—
Imprumuturi pe obligațiuni — Kötvény kölcsönök — Schuldchein Darlehen	4912	—	Fondul p. ajutorarea funcționarilor — Tisztviselői segélyalap — Beamten-Unterstützungsfond	2222	—
Debitori în cont curent cu acoperire — Adósok — Debitoren	15581	88	Depuneri spre efectificare — Takarékkbetétek — Spareinlagen	179532	31
Efecte — Értékpapírok — Effekten	26080	—	Recompt — Visszleszámitolás — Reescompt	32968	—
Efecte de cauciuni — Óvadék értékpapírok — Cautions Effekten	28220	—	Imprum. hipot. cedate — Engedm. jelz. kölcsönök — Zedirte Hypothekar Darlehen	17800	—
Realități de vânzare — Ingatlanok — Realitäten	13849	60	Lombard pe efectele proprii — Lombard kölcsön — Lombard Darlehen	4500	—
Mobilier, după amortizare — Felszerelés — Mobiliar	790	—	Cauciuni — Óvadékok — Cautionen	28220	—
Interese restante — Határlékos kamatok — Rückständige Zinsen	11236	70	Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék — Unbehob. Dividende	403	—
			Profit curat — Tiszta nyereség — Reingewinn	7314	03
	494949	34		494949	34

Veszteség- és nyereség-számla. — Contul Perdere și Profit. — Verlust- und Gewin-Konto.

DEBIT — TARTOZIK — SOLL	K	f.	CREDIT — KÖVETEL — HABEN	K	f.
Interese de depuneri — Betéti kamatok — Zinsen nach Spareinlegen	10103	65	Interese dela imprumuturi — Kamatok — Zinsen	31098	28
Interese de recompt — Visszleszámitolási kamatok — Reescompt Zinsen	2731	74	Interese de întârziere — Késedelmi kamatok — Verzugszinsen	658	01
Interese după imprum. hipotecare cedate — Engedm. jelz. kölcs. utáni kamatok — Zinsen nach credierte Hypoth.-Darlehen	1011	50	Interese de efecte — Értékpapír kamatok — Effektenzinsen	763	—
Interese după imprum. pe lombard — Lombard kölcs. kamatok — Zinsen u. Lombard-Darlehen	353	41	Interese de cont-curent — Folyószámla kamatok — Conto Corrente-Zinsen	415	98
Interesele fondurilor — Alapok kamatai — Zinsen der Fonds	1744	86	Provizioni — Jutalékok — Provisionen	5572	12
Salare — Fizetések — Gehalte	10700	—	Venite dela realități — Ingatlan jövedelem — Erträgnis der Realitäten	61	—
Chirie — Házbér — Hauszins	480	—			
Chirie — Házbér — Hauszins	925	10			
Chirie — Házbér — Hauszins	925	10			
Contribuțiuni — Adó — Steuer:					
a) dare erarială și comunală	2103	74			
b) dare după interese de depuneri	1010	36			
Amortizări — Leírások — Abschreibung:					
din mobilier — bútörzéstől — vom Mobiliar	90	—			
Profit curat — tiszta nyereség — Reingewinn	7314	03			
	38568	39		38568	39

Borgoprund, 31 Decembre 1914 — Borgoprund, 1914 december 31.

Direcțiunea — Az Igazgatóság — Die Direction:

Dr. Nicolau Hanganțu m. p., președinte. Pavel Beșa m. p., secretar. Ioan Dologa m. p., membru în direcțiune. Victor Varna m. p., membru în direcțiune.
Panteleimon Zagrai m. p., membru în direcțiune. Victor Wokalek m. p., cassar. Matei Șirlincan m. p., director executiv.

Subsemnatul comitet de reviziune am examinat conturile de mai sus și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele institutului. — Alulirt felügyelőbizottság a fenti számlákat megvizsgáltuk és az intézet könyveivel összhangzóknak találtuk. — Wurde geprüft und richtig befunden.

Borgoprund, 30 Martie 1915. — Borgoprund, 1915 március 30.

Comitetul de supraveghere — Felügyelő bizottság — Aufsichtsrat:

Elisen I. Dorn m. p. Johann Gross m. p. Dinilă Pop m. p. Dr. George Pavel m. p.